

CSODAFÜRED: VARÁZSLATOS FÖLDRAJZ, MITIKUS TÖRTÉNELEM

Csontos János versének laudációja

Ha „a Balaton a magyar tenger”, akkor miért ne lehetne Balatonfüred Tengerfüred? Erőteljes leegyszerűsítéssel így is megfogalmazhatnánk Csontos János versének alapötletét. Azt a kiindulópontot, amelytől a költői képzelet messzire szárnyal térben és időben: egy mágikus földrajz és egy mitikus történelem fantasztikus tájaira. Csodás költeményt olvashatunk – tartalmi értelemben is. Mi lenne, ha az első sorban említett Örkény István ötlete valóra válna, és Füred nem tóra, hanem tengerre nézne? Akkor minden megváltozott volna? Sok minden bizonyosan. Akkor vízi-hajós kapcsolatban állhattunk volna – és lehetnénk mindmáig – az Adriával, a Mediterráneummal, de még a Hanza-városokkal is. Akkor a gyarmatosított India költője, Tagore akár gyarmatosító ország őrnagyaként, „vizek és földek” lírikusa, Quasimodo kapitányként érkezhett volna ide, a pontosan meg nem nevezett Gézából sem poéta és politikus, hanem apát lehetett volna és így tovább. „...összefolyt időben – szól a versidézet – ősök és utódok álma.” Vajon a földrajzi-természeti adottságok csakugyan döntő mértékben határozzák meg egy nemzet sorsát és történelmét, ahogyan Montesquieu gondolta? Egy „tengeri” Füred teljességgel másmilyen lenne? Nem biztos. Hiszen Balatonfüred tavi városként is oly mediterrán, oly olaszos hangulatú, szépséges vidéke és kulturális kisugárzása révén megannyi szállal kötődik Európához és a világhoz. Tagore így is ideérkezett, habár „csak” verseivel hódított, akárcsak a szebbik nemért úgy lelkesedő Quasimodo, akinek füredi és magyarországi kultusza vetekszik a hazájabelivel. Balatonfüred így is magához asszimilált nemzetiségeket, kultúrákat, hagyományokat – mindet utánozhatatlanul egyedi szintézisbe forrasztva. S mindegyre ápolja sokgyökerű és páratlan tradícióit, különös tekintettel irodalmunk aranykorára, a „lelkesült reformkor”-ra. Genius locija, a költészet Árkádiája most méltó versajándékot kapott egy kitűnő költőtől. „Locus” a géniusztól.